

AGNIESZKA LIBURA, PH.D., D.LITT. IN MEMORIAM

My sister Agnieszka Libura passed away on 3 April 2023, shortly before her 55th birthday. Despite the fatal illness that she'd been struggling with, she remained full of inner vitality and intellectual sharpness. She passed away calmly, surrounded by her loved ones and having received the last rites – faith had always been important to her, especially in the final, painful months.

Agnieszka was a remarkable and a multidimensional person. She was the eldest of four sisters and would stage puppet shows at home to entertain her younger siblings. She read voraciously but at the same time was fascinated by the elegant rigour of the hard sciences, which in her school years seemed to be winning her over. After graduating from secondary school in her hometown of Szczecin (in a mathematics-and-physics programme), Agnieszka enrolled in the Academy of Economics in Wrocław, choosing economic cybernetics as her major. When I was still in primary school, she took me to a class on game theory and optimalization, of which I remember every word to this day, such was my excitement and pride. When Agnieszka got her degree in cybernetics, she was already head over heels in love with the Polish Romantic poet Juliusz Słowacki – no wonder, then, that she would later teach formal semantics. When pursuing her degree in Polish philology, she would bring home tons of books before her exams, which I would clan-

destinely “steal” from her room to read at night – indiscriminately, without prejudice, with a joy that only a child can feel. I never cared if the books were too difficult for me, as long as they kept coming, thanks to my sister’s esoteric constellation of exams and personal enthusiasm. But in between the books piled on her desk, Agnieszka could also build herself a computer to match the requirements of her favourite Star Wars RPG games.

Thinking and writing was home to her. She loved her Wrocław University job and the university itself, beginning with the M.A. programme in Polish philology, all the way through her Ph.D. and post-doc degrees in cognitive linguistics. Indeed, it was thanks to her expertise in cognitive linguistics that she was able to reconcile her diverse scholarly interests, extending and crossing the boundaries of research fields. As well as in language, Agnieszka was interested in visual, especially multi-modal arts. As a result, she went on to analyze works of the Polish Poster School, satirical cartoons, and internet memes. In the wake of several talks that she gave on the so-called Polandball memes, the slogan “Poland can into space” became an idiomatic expression in the family jargon, not to mention the merriment it brought to conference audiences in Poland and overseas.

Agnieszka’s entire career was spent teaching and researching at the Department of Polish Philology of the University of Wrocław. Based in the Section of Applied Linguistics, she built strong links with researchers from other academic circles, above all with cognitive linguists working in English departments. She acted as President of the Polish Cognitive Linguistics Association (2015-2019). Within the field of Polish philology, she built bridges between ethnolinguistics and research traditions in English-speaking environments. In collaboration with, among others, Prof. Michał Szawerna and Prof. Marek Kuźniak, she founded the Cognitive Research Center for Language and Communication, which has a distinctly “ecumenical” profile. At the same time, with her cognitive linguistic colleagues she co-founded the journal *LaMiCuS*, and acted as its first Editor-in-Chief.

Agnieszka’s initial interest in cognitive linguistics focused on Lakoff and Johnson’s Conceptual Metaphor Theory but evolved towards Fauconnier and Turner’s model of Conceptual Integration. Through her publications she made the latter approach more available to the Polish-speaking community – an endeavour that required considerable effort. It would be fair to say that Agnieszka was a pioneer in the field of cognitive linguistics when it came to doing research on the Polish language and culture.

Agnieszka would work with a zeal that others found contagious. Being as engaged in popularizing scholarly achievements as she was in her theoretical pursuits, she gladly accepted invitations to talks in schools. My sister also actively helped those in need, not only through donations, but also in person through her deeds.

In recent years, Agnieszka's meme-filled conference presentations were a real treat. Sadly, our joint paper on memes relating to health and healthcare remains unfinished and I will have to complete it on my own. I find it hard to believe you are gone, Dear Sister.

Maria Libura, Medical University of Gdańsk

AGNIESZKA LIBURA IN MEMORIAM

3 kwietnia 2023 roku, krótko przed swoimi 55 urodzinami, odeszła moja Siostra, Agnieszka Libura. Ciężka choroba nie zabrała jej ani chęci życia, ani bystrości umysłu. Odeszła spokojnie, wśród bliskich, opatrzona sakramentami – wiara była zawsze ważnym wymiarem jej życia, a już szczególnie w ostatnich, trudnych miesiącach.

Agnieszka była postacią wielowymiarową i nietuzinkową. Najstarsza z gromadki czterech siostr, w dzieciństwie wystawiała kukielkowe przedstawienia w domowym teatryku, by zabawić młodsze rodzeństwo. Pochłaniała literaturę, zarazem zafascynowana eleganckim rygorem nauk ścisłych, które zresztą wydawały się początkowo wygrywać jako obszar jej zainteresowań. Po ukończeniu klasy matematyczno-fizycznej w rodzinnym Szczecinie rozpoczęła studia we Wrocławiu na ówczesnej Akademii Ekonomicznej. Jej wybór padł na cybernetykę ekonomiczną. Byłam jeszcze w szkole podstawowej, gdy zabrała mnie na zajęcia z teorii gier i optymalizacji – do dziś pamiętam każde słowo z tych zajęć, taka byłam dumna i podekscytowana! Cybernetykę kończyła już zanurzona w Słowackim, którego uwielbiała. Nikogo, kto znał jej historię, nie dziwiło potem, że mogła prowadzić zajęcia z semantyki i metod formalnych w językoznawstwie. Gdy równolegle studiowała polonistykę, zwoziła przed sesją do domu – w plecaku z metalowym stelażem – tony literatury, które po cichu wykradałam z jej pokoju, by pochłonąć nocą, co się tylko dało, jak to dziecko, bez uprzedzeń, z radością, nie rozpoznając trudności lektury, przybywającej ezoterycznym kluczem siostrzanych egzaminów i zainteresowań. Pomiędzy stosami książek potrafiła poskładać komputer, by odpowiadał wymogom jej ulubionych gier. Agnieszka uwielbiała bowiem gry RPG (fabularne gry towarzyskie) osadzone w uniwersum Gwiezdných Wojen. Angażowała się w pomoc osobom w potrzebie – pomagając finansowo i fizycznie, nie tylko za pomocą symbolicznego przelewu.

Myślenie i pisanie było jej ojczyzną. Kochała pracę na Uniwersytecie Wrocławskim, z którym związała się już na studiach polonistycznych; tam napisała pracę magisterską, obroniła doktorat i habilitację z językoznawstwa kognitywnego. Ten paradygmat pozwolił połączyć jej szerokie zainte-

resowania w pracy naukowej, przekraczać granice wąsko pojętych poletek badawczych. Przedmiotem jej badań był nie tylko język, ale też sztuka wizualna, w szczególności przekazy multimodalne. Stąd w jej dorobku analizy Polskiej Szkoły Plakatu, rysunków satyrycznych, a także memów internetowych. Cykl wystąpień o fenomenie memów Polandball sprawił, że hasło „Poland can into space” stało się idiomem komunikacji rodzinnej. Pracowała z polotem i zapałem, pasją badawczą zarażając innych. Nie wahała się przyjmować zaproszeń na prelekcje w liceach, traktując bardzo poważnie zarówno badania teoretyczne, jak i popularyzację nauki.

Całe życie zawodowe związana była z Instytutem Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego. Pracując w Zakładzie Językoznawstwa Stosowanego, budowała silne związki z innymi środowiskami, przede wszystkim z kognitywistami z kręgów anglistycznych. Była też przewodniczącą Polskiego Towarzystwa Językoznawstwa Kognitywnego (2015-2019). Na polonistyce budowała mosty pomiędzy tradycją etnoligwistyczną a szkołami wywodzącymi się z tradycji anglosaskich. Była inicjatorką Centrum Badań Kognitywnych nad Językiem i Komunikacją (m.in. wraz z prof. Michałem Szawerną i prof. Markiem Kuźniakiem), które miało z założenia taki właśnie „ekumeniczny” charakter. W tym samym czasie prof. Libura wraz z innymi kognitywistami stworzyła pismo *LaMiCuS*, zostając jego redaktorką naczelną.

Początkowo Agnieszka koncentrowała się na kognitywnej teorii metafory George’a Lakoffa i Marka Johnsona, następnie jej zainteresowania ewoluowały w kierunku teorii integracji pojęciowej Gillesa Fauconniera i Marka Turnera. Wykonując tytaniczną pracę, przybliżyła ją polskiemu odbiorcy w swoich publikacjach. Z pewnością można o niej powiedzieć, że była pionierką lingwistyki kognitywnej na gruncie badań polskojęzycznych.

Przez ostatnie lata zajmowała się humorem, a pełne memów prezentacje cieszyły słuchaczy na konferencjach. Niestety, wspólny tekst o memach na temat ochrony zdrowia będe musiała skończyć sama. Trudno w to uwierzyć, Siostrzo.

Maria Libura, Gdański Uniwersytet Medyczny